Наше Слово

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
TYGODNIK UKRAIŃSKI
UKRAINIAN WEEKLY

Рік LXXI № 9 (3576) Варшава, 1 березня 2026 року, Ціна / Cena 7 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254 Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

Генрик Колодій

Почесний консул України в Щеціні

(1952-2026)

ISSN 027-8254

eprasa.pl ad26599c06

Головна управа Об'єднання українців у Польщі зі смутком повідомляє,
що 20 лютого 2026 року відійшов у вічність

Почесний консул України у Щеціні

Генрик Колодій

Визначний український отаман Щецінщини, член Головної управи в 1990-2007 роках,
три терміни поспіль – заступник голови ОУП. Ініціатор багатьох українських подій у регіоні,
якого з обличчя та по діях знали всі громади.
Для багатьох – авторитет у польсько-українській співпраці на місцевому та міжнародному рівні.
Завжди усміхнене лице України, яку він представляв на багатьох подіях у регіоні. Великий Патріот України.

**Шановній Дружині Тересі та синам Ігорю і Петру, голові управи Щецінського відділу,
а також всім, кого ця смерть сповнила смутком та жалем,
складаємо щирі слова співчуття і розділяємо Ваш біль втрати.**

Він вже на прудкому коні мчить по вічних степах вільної України і допомагає з неба її Захисникам.
Вічна Йому пам'ять!

Головна управа Об'єднання українців у Польщі

Анна ВІННИЦЬКА
Фото з архіву «НС»

Людина діалогу та польсько-українського порозуміння

Сьогодні сумуємо, бо передчасно пішла з життя визначна Людина – Генрик Колодій. Громадський та культурний діяч, Людина діалогу та польсько-українського порозуміння, багатолітній Почесний консул України в Щеціні.

Нині ми згадуємо Його доброзичливість – щиру, справжню, оскільки Він не вмів пройти повз кривду іншої людини. Генрик Колодій умів слухати й чути, підтримати не лише словом, але й ділом – людей, яким допоміг, бувши вже на посту Почесного консула України, не злічити. Тих, хто знав Генрика Колодія, вражала його неймовірна жага до життя і праці, життєвий оптимізм та щира усмішка. Особливо нині, в час війни в Україні, Генрик Колодій жив повно, з відкритим серцем і ясною метою: Україна – це Європа, водночас кінець війни має бути справедливим для України, а не вигідним для росії. Генрик Колодій завжди публічно висловлював свою думку – відкрито й без страху перед критикою. Не уникав складних тем і не ховався за мовчанням.

У 2025 році під час шевченківських відзначень у Білому Борі та напередодні президентських виборів у Польщі Він казав: «Сьогодні святкуємо ювілей Тараса Шевченка, який понад двісті років тому визначив курс для нашої нації. Тим шляхом нині прямують як бідні, так і багаті, прості та освічені, далеко за океаном, тут, у Польщі, та в Донецьку, Маріуполі чи у Львові. У всіх цих місцях живуть українці. Шевченко вже двісті років тому розумів, що українці належать до спільної європейської нації. Тому в таке свято підтримуємо тих, хто хоче бачити українців у Європі. Аби ми не зрадили самих себе, коли будемо вибирати у травні президента. Бо нам потрібен президент Польщі, який розуміє, що Україна – це Європа» (у №12 «НС» від 23 березня 2025 року).

Генрик Колодій був прихильником українсько-польського порозуміння, глибоко переконаним, що майбутнє наших народів – у співпраці, взаємній повазі та підтримці. І цього порозуміння не може знищити складна польсько-українська історія. Тому так гаряче підтримував Він ідею партнерства в рамах Конвенту самоврядної співпраці «Польща – Україна», розуміючи, що взаємодія мусить починатися на місцях, а не «нагорі». На виїзному засіданні конвенту в тому ж Білому Борі у 2024 році Генрик Колодій казав: «Так складається, що в роботі конвенту беру участь із самого початку й вважаю, що він відіграє дуже важливу роль. Польські самоврядні органи мають надзвичайно великий досвід, який можуть передати своїм українським колегам. А у нинішній час, коли потрібно думати вже про відбудову України, саме самоврядні органи, котрі співпрацюють із різними підприєм- →

eprasa.pl ad26599c06

ствами, можуть зробити значний внесок у відновлення країни. Я переконаний, що ті відчуття, які товаришували полякам у перші місяці війни, тобто велика емпатія, будуть відчутними і в час відбудови переможної, але зруйнованої України» (у №14 «НС» від 07 квітня 2024 року).

Генрик Колодій у кожній справі знаходив можливість зробити щось корисне. Його енергія надихала, його наполегливість додавала віри в можливість здійснити це. Він був ініціатором і учасником багатьох громадських, культурних та благодійних заходів, а особливе місце в його діяльності займала підтримка української громади та допомога тим, хто в потребі, насамперед втікачам з України, які внаслідок війни опинилися в польській державі. Тому ім'я Генрика Колодія назавжди залишиться в історії української громади Польщі, у справах, які він здійснив, у пам'яті тих, хто мав честь працювати й спілкуватися з Ним. Його внесок важко переоцінити, а втрата – болісна для багатьох. Пам'ятаючи про Генрика Колодія, ми маємо не лише сумувати, а й продовжувати Його діло – працювати на благо української громади, України, польсько-українського порозуміння... Бо саме так збережеться залишена Ним спадщина.

У Пшецьміні, невеличкому селі, де вже десять років відбувається Польсько-український фестиваль, у 2025 році Генрик Колодій казав: «Дякую, що, хоча змінюється дійсність, змінюється влада, фестиваль відбувається надалі. Чи у нинішній день треба організовувати такий фестиваль? Так, це потрібно робити. Бо виявляється, що історія світу заснована на боротьбі за мир. Однак ця боротьба дуже часто просякнута кров'ю. Жаль, що це зачіпає також нас, але незалежно від цього ми мусимо жити нормально. А цей фестиваль – це також вияв підтримки з боку поляків для українців. На жаль, поляки без українців дадуть собі раду, проте ми без поляків, мабуть, ні» (у №35 «НС» від 31 серпня 2025 року). А ми, як це не боляче, мусимо собі тепер давати раду без Генрика Колодія.

***

Генрик Колодій народився 20 червня 1952 року в Хажині, що неподалік від Колобжеґа. Свою професійну діяльність розпочав у державній адміністрації – до 1982 року працював окружним інспектором у Дирекції округу пошти та телекомунікацій у Щеціні. Під час воєнного стану був звільнений з роботи в державному секторі. З 1993 року став власником будівельної фірми «BUDOM» у Щеціні. В 1985-1990 роках – член Головного правління Українського суспільно-культурного товариства (УСКТ), опісля – голова щецінського гуртка УСКТ та згодом відділу ОУП. Делегат на З'їзді Європейського конгресу українців. У 1990-2007-х – член Головної ради ОУП, а протягом трьох чергових каденцій – заступник голови ОУП. З 14 липня 2006 року призначений Почесним консулом України в Щеціні. У 2016 році став почесним членом Конвенту самоврядної співпраці «Польща – Україна». За свою професійну та громадську діяльність Він був неодноразово нагороджений. У 1999 році отримав звання «Непересічний 1999» за мужність, амбіції, творчу фантазію в роботі на благо Щеціна, Західного Помор'я та країни, у 2004 році був нагороджений золотою почесною відзнакою Західнопоморського грифона, а у 2009 році нагороджений медаллю «За заслуги» від президента України Віктора Ющенка. Генрик Колодій упокоївся 20 лютого на 74-му році життя. Вічна Йому пам'ять!

Нашому Другу на прощання

Генрик Колодій – це не просто Людина, це Людина-оркестр, а для Щецінського відділу Об'єднання українців у Польщі – просто епоха. Від самого початку Він не боявся сказати вголос свою думку – і це тоді, коли можна було за слова й думки заплатити високу ціну. Саме тому під час воєнного стану він утратив працю, але такі випробування не зламали Його духу. Зумів утримати себе й сім'ю, не кривлячи душею, як би не було важко. Ті роки особливо вагомі для біографії Генрика Колодія, бо вже тоді проявився Його хист до суспільної праці та співпраці з людьми різної національності. І саме за це Йому були вдячними всі люди, яких зустрічав на земній путі...

Коли на початку 1990-х років українське середовище в Польщі почало перехід із колишнього УСКТ до ОУП, тобто треба було змінити способи громадської праці й оновити коло активних діячів, на Західному Помор'ї лідером став Генрик Колодій. Він зумів заохотити до праці на благо громади нове покоління, яке згуртувалося навколо молодого голови відділу. Падіння комунізму в Польщі й повернення на мапу Європи самостійної України дозволили діяти вже не напівлегально, трохи неофіційно, а відкрито заявити про мрії, сподівання й потреби українського середовища. Саме тоді українська громада Щецінщини своїми заходами добилася відкриття в столиці регіону власного будинку, який став справжньою домівкою – домом для студентів, клубом для зустрічей старшого покоління, місцем розваг для молоді (другий будинок міська влада передала Греко-католицькій церкві). Символічним є те, що раніше в цьому місці була розташована радянська військова лікарня, й Генрик Колодій неодноразово встановлював там контакти з українцями в совітських військових формах, яким передавав примірники Біблії, надруковані в Західній Європі, – Він бо завжди служив українській справі.

Часи 30-річної давнини – це також відновлення української філології у Щеціні, яку в 1960-х поступово зліквідували польські комуністи. Треба було знайти викладачів, забезпечити підручники й, найголовніше, здобути прихильність і згоду на це відповідних очільників Щецінського університету.

4.

eprasa.pl ad26599c06

Продовження з 3 сторінки

Це вдалося, як завжди вдавалося Генрикові, – Він зумів намовити керівників щецінської славістики відкрити україністику та завдяки своїм зв'язкам в Україні залучив до формування української філології над Одрою львівських викладачів, які з того часу почали приїжджати, доки не виросли місцеві кадри, щоб проводити заняття зі студентами.

Чергове досягнення Генрика Колодія – це й організація кожного року Днів української культури, у рамах яких проводилися незліченні концерти, різного роду мистецькі виставки, театральні спектаклі, покази фільмів, наукові конференції тощо. Голові відділу залежало на тому, щоб представити якомога ширший спектр рідної культури, аби кожен глядач міг знайти для себе щось цікаве. І знову – Генрик зумів влаштувати заходи в різних місцях, знайти кінозал, замкове подвір'я, університетську аудиторію. Для цього довелося співпрацювати з різними установами, і Йому це вдавалося блискуче. Це був також час, коли Генрик Колодій став заступником голови ОУП, позаяк Його діяльність виходила далеко за межі регіону, й Він міг або особисто, своїм авторитетом, або просто розумною порадою дати поштовх до розв'язання проблем української громади в Польщі.

Коли постала думка про створення Почесного консульства України у Щеціні, стало зрозуміло, що голова відділу буде надалі працювати в будинку, де гуртуються українці, але це буде вже інший тип діяльності, й Він залишить пост в ОУП. Тоді, у далекому 2006 році, ніхто не міг подумати, що опіка щодо громадян України, які почали приїжджати до Польщі за працею, перетвориться на організацію допомоги для країни, що через 8 років стане жертвою російської агресії. Біженці, гуманітарка, усування проблем не лише економічного плану, але й питань харчування, житла, страховки, навчання польської мови, постійні контакти з польськими владними структурами, особливо з 2022-го, – це все вимагало надзвичайних зусиль і неймовірно виснажувало людину, яка ніколи не вміла відмовити в допомозі...

Який був Генрик Колодій на щодень? Завжди сповнений оптимізму, усміхнений, бадьорий, непосидющий, майже ніхто не бачив Його змученим, сумним, Він не падав духом. Просто здавалося, що для Генрика немає справ і проблем, яких не можна усунути й позитивно вирішити. Саме тому Він так прекрасно запам'ятався багатьом людям. Генрик знаходив спільну мову з кожним, хто хотів з Ним розмовляти або приходив просити допомоги. Серед Його знайомих, друзів, співпрацівників були й українські дипломати, й почесні консули у Щеціні, й представники національних меншин на Західному Помор'ї, й керівники наукових та культурних установ, артисти, лікарі, робітники, фахівці в різних ділянках, підприємці, працівники самоврядування... Його впізнавали на вулиці та підходили під час концертів привітатися. Усі завжди з добрим словом, з гарною думкою, бо Генрик випромінював позитивні емоції та налаштовував людей позитивно думати, не журитися, не бути засмученим або пригніченим своїм горем, адже все можна побороти, добро завжди перемагає зло. Багато можна розповідати про людей, яким Генрик і Його дружина надавали місце у своєму приватному будинку – хтось приїхав до міста, але був ошуканий і лишився без даху над головою; комусь був потрібний нічліг, бо привіз хвору дитину до щецінської лікарні й не мав, де жити, щоб бути близько до свого малюка. Таким Генрик Колодій відійшов у вічність: енергійним, відкритим для діалогу, толерантним, українським патріотом і чесною Людиною.

Щецінський відділ ОУП

Фото з архіву Івана Сирника

З глибоким сумом прийняли ми звістку про смерть

бл. п. Генрика Колодія

Почесного консула України у Щеціні, активного члена Об'єднання українців у Польщі, щирого й відданого патріота України, послідовного захисника українських справ, співзасновника Щецінської домівки, великого прихильника українських ініціатив та діячів у регіоні.

До останніх днів свого життя він залишався Людиною, глибоко залученою до допомоги громадянам України та Збройним силам України.

Висловлюємо щирі співчуття найближчим –

Дружині, Синам, Родині, а також усій українській спільноті Щеціна.

Хай Господь винагородить Його за все добро, яке Він учинив на землі.

Управа Поморського відділу Об'єднання українців у Польщі

eprasa.pl ad26599c06

З великим сумом прийняли ми інформацію,
що 20 лютого 2026 року відійшов у вічність

бл. п. Генрик Колодій

Почесний консул України в Щеціні
Довголітній суспільний діяч для добра України та української громади.
Колишній голова Щецінського відділу Об'єднання українців у Польщі

Ефективно співпрацював з Кошалінським відділом та гуртками ОУП Західнопоморського воєводства.
Великий український патріот.
Молитвою та щирим співчуттям
єднаємося у скорботі
з усією Родиною Покійного.
Нехай світла пам'ять про Генрика Колодія, Почесного консула України в Щеціні, завжди живе у серцях людей.
Вічна Йому пам'ять!

Управа відділу та гуртка ОУП в Кошаліні

Генрик Колодій

Завжди могли розраховувати на Вашу мудру пораду.
Здавалося, що не було для Вас неможливого!
Важко уявити, як багато вдалося Вам зробити добра для нас, українців у Польщі та громадян України!
Пам'ятаємо Ваші відвідини, співпрацю в допомогових заходах для воєнних біженців та наших Захисників, допомогу в ремонті Української домівки в Старґарді.

Ще раз за все дякуємо! Прощай, Друже!
Вічна пам'ять!

Щиро співчуваємо Рідним Покійного.

Єднаємося у скорботі.

Гурток Об'єднання українців у Польщі у Старґарді

Болюче різанула нас звістка про те,
що 20.02.2026 раптово згорнулася життєва книга нашого щирого і вірного Приятеля,
Почесного консула України в Щеціні

бл. п. Генрика Колодія

Його постать була відома у всьому нашому регіоні.
З відходом Генрика осиротіли не тільки найближчі, але й уся тутешня українська громада.
Молитовно єднаємося у цей важкий час з

дружиною Тересою,
синами Ігорем та Петром
з родинами і рідними.

Сумуємо і розділяємо Ваше горе.
Просимо у Всевишнього потішення і спокійно пройти усім Вам цей рубікон болю.
Нехай Господь прийме Його до своєї обителі.
Вічна Йому пам'ять!

Управа гуртка ОУП в Тшеб'ятові
і парафіяльна спільнота

Z głębokim smutkiem żegnamy

śp. Henryka Kołodzieja

Honorowego Członka Konwentu
Współpracy Samorządowej Polska-Ukraina.
Konsula Honorowego Ukrainy.
Wybitnego społecznika, wielkiego przyjaciela naszych narodów i człowieka o nieprzeciętnym sercu.

Rodzinie i Najbliższym
wyrazy głębokiego współczucia składają

Zarząd i Członkowie Konwentu
Współpracy Samorządowej Polska-Ukraina

З глибоким болем і сумом ми сприйняли звістку про відхід у вічність

пана Генрика Колодія

Почесного консула України,
Людини великої доброти, високої особистої культури та щирого, відкритого серця.

Пан Генрик упродовж багатьох років був щирим другом і меценатом українських шкіл ім. Тараса Шевченка в Білому Борі. Його присутність дарувала відчуття підтримки й тепла, а також справжню зацікавленість життям і досягненнями наших учнів. Завдяки Його підтримці та активній громадській позиції вдалося реалізувати чимало важливих ініціатив, що принесли відчутну користь шкільній спільноті.
У нашій пам'яті Він залишиться як відданий прихильник українсько-польського партнерства, Людина діалогу та порозуміння, а насамперед – як особистість, яка вміла цінувати та підтримати кожного. Його діяльність стала важливим внеском у розбудову взаєморозуміння між народами та утвердженням авторитету України за кордоном.
Покійний Генрик Колодій був Людиною честі, відповідальності й великого серця. Його принциповість поєднувалася з відкритістю, а професіоналізм із щирою турботою про людей. Він залишиться у пам'яті як дипломат, надійний партнер і гідний представник української громади в Польщі.
У цей скорботний час ми розділяємо біль утрати з родиною та близькими Покійного, висловлюючи щирі співчуття, підтримку й солідарність. Нехай світла пам'ять про Нього живе в наших серцях, а Його добрі справи стануть натхненням для прийдешніх поколінь.

Дирекція, педагогічний колектив, учні та спільнота Початкової школи №2
і І Загальноосвітнього ліцею ім. Тараса Шевченка в Білому Борі

eprasa.pl ad26599c06

День відкритих дверей у білобірському ліцеї

Дирекція, вчителі та учні Ліцею ім. Тараса Шевченка в Білому Борі запрошують на День відкритих дверей. Відбудеться він 6 березня (п'ятниця) о 10:00.

Як зазначено у запрошенні, на учасників чекає концерт шкільних колективів «Вітрогон», «ФаСолки» та хору. Також передбачаються конкурси – «Співана поезія», образотворчий і мультимедійний – та інтеграційні ігри для учнів 7-8 класів у гуртожитку та школі. Звісно, відбудуться й зустрічі з учителями, огляд сучасно обладнаних кабінетів і гуртожитку. Школа забезпечує частування та багато захопливих розваг.

«Запрошуємо учнів разом із батьками та опікунами – буде цікаво та атмосферно! Ждемо Вас», – наголошено в запрошенні.

Правила участі в конкурсах доступні на сайті школи (liceum-bialybor.pl)

У Варшаві вшанували пам'ять Героїв Небесної Сотні

20 лютого, у День пам'яті Героїв Небесної Сотні, біля стін Посольства України у Варшаві, де міститься меморіальна дошка на честь полеглих на Майдані, відбувся захід, присвячений вшануванню цієї трагічної дати. Учні українських шкіл столиці Польщі, представники громадських організацій та працівники посольства зібралися, щоб віддати шану загиблим і покласти квіти до меморіалу.

Посол України в Республіці Польща Василь Боднар, звертаючись до присутніх, наголосив на важливості збереження пам'яті про тих, хто віддав своє життя за Україну. Він підкреслив, що подвиг цих героїв є символом незламної сили духу, яка зберегла нашу державність.

Як читаємо у повідомленні на фейсбук-сторінці посольства, із промовами також виступили голова Тернопільської обласної державної адміністрації, ветеран російсько-української війни Тарас Пастух; лідер громадської ініціативи з догляду за могилами воїнів УНР у Варшаві, колишній голова Об'єднання українців у Польщі Юрій Рейт та амбасадорка патронатної служби «Янголи» 3-го армійського корпусу, керівниця «UA HUB» Ольга Касьян.

«Збереження пам'яті про Героїв Небесної Сотні є спільним обов'язком українського суспільства. Схиляємо голови в пошані та продовжуємо утверджувати цінності, за які вони боролися», – йдеться у повідомленні на фейсбук-сторінці дипустанови.

Нагадаємо, що 20 лютого вшановують Героїв Небесної Сотні – людей, які віддали свої життя за свободу України під час Революції Гідності 2013-2014 років. Події 20 лютого 2014 року, коли в Києві загинуло найбільше протестувальників, стали кульмінацією Майдану.

Небесна Сотня – це 107 загиблих учасників Революції Гідності, а також активісти Майдану, які загинули навесні 2014 року через російську агресію на сході України.

Фото з фейсбук-сторінки посольства

Звіт про обсяг польської допомоги у 2022-2023 роках опубліковано українською мовою

Вийшов український і англійський переклади звіту «Польська допомога Україні 2022-2023», підготовленого Радою з питань співпраці з Україною при Канцелярії прем'єр-міністра Польщі. Його 18 лютого на своєму сайті опублікував Польський інститут у Києві.

У звіті задокументовано обсяг польської допомоги на багатьох рівнях: державному (від президента Польщі, Сейму та Сенату), урядовому і громадському. Крім цього, показано різні сфери підтримки: гуманітарну допомогу, військову, стратегічну, у галузі охорони пам'яток, культурної спадщини, збереження науки тощо.

«[Цей звіт] є не лише узагальненням величезних масштабів участі польської держави та суспільства, а й свідченням непохитної солідарності з Україною, яка відстоює свою свободу та суверенітет. Це також підтвердження відповідальності Польщі як регіонального лідера, який без вагань встає на захист цінностей, що лежать в основі спільноти вільних націй», – вважає Радослав Сікорський, віцепрем'єр-міністр і міністр закордонних справ Польщі, слова якого цитує Інститут.

Як видно зі звіту, Польща протягом 2022-2023 років на допомогу Україні й українським воєнним мігрантам витратила 106 млрд злотих, посівши третє місце у світі за обсягом фінансової підтримки України на початку повномасштабного вторгнення росії: на першому місці – США, на другому – Німеччина.

«Можна говорити про своєрідне свідчення гуманітарного „повстання" поляків, які, не аналізуючи політичні процеси й тощо, просто пішли за голосом серця і гідно повелися у кризовій ситуації», – підкреслив Павел Коваль під час презентації звіту.

eprasa.pl ad26599c06

Ознайомитися з документом (українською, польською або англійською мовами) можна на сайті Польського інституту в Києві (instytutpolski.pl/kyiv/pl) (Raport Polska pomoc w Ukrainie w latach 2022-2023 w języku ukraińskim).

Вшанування в Ґурові пам'яті Героїв Небесної Сотні та жертв російської агресії

«Соборність – єдність у серці народу» – такі рядки висловлюють головну думку поетично-музичної композиції, представленої учнями під час урочистого заходу, що пройшов 13 лютого в будинку школи в Ґурові-Ілавецькому. Цього дня шкільна громада відзначила День Соборності України.

«Згадуючи події 1918-1919 років, а також героїчний подвиг Небесної Сотні й воїнів з АТО, учні драмгуртка закликали нас бути разом, пам'ятати своїх героїв, трудитися для добра й процвітання нашої Батьківщини», – написано у повідомленні на фейсбук-сторінці школи.

Художню програму представили ліцеїсти 1 й 3 класів, а також учні 6 класу початкової школи. З ними займалися вчительки Дарія Кантор та Івона Смолинець.

Слід додати, що 8 березня у школі відбудеться шевченківський концерт «Розкуйтеся! Братайтеся!». Патріотичний захід буде присвячений роковинам початку агресії росії в Україні й пам'яті її жертв.

Концерт пройде в Комплексі шкіл з українською мовою навчання в Ґурові-Ілавецькому. Початок – 11:00.

Фото з фейсбук-сторінки школи

Український письменник став лауреатом польсько-литовської нагороди імені Єжи Ґедройця

Український поет і прозаїк Андрій Любка став одним із лауреатів спільної премії Форуму співпраці «Польща-Литва» та Форуму імені Єжи Ґедройця. Українця відзначили у галузі «Література».

Гала-церемонія нагородження відбулася 11 лютого в Музеї «Королівські лазєнки» у Варшаві. Однак з огляду на те, що письменник кілька тижнів тому долучився до лав ЗСУ, він не зміг бути особисто присутнім на події.

Промову від його імені виголосила Боґуміла Бердиховська, польська публіцистка, яка спеціалізується на історії України XX століття та польсько-українських стосунках.

Як наголосила Боґуміла Бердиховська, українець міг би отримати нагороду в кожній з категорій цієї премії, а саме: історії, культури, медіа, громадської діяльності й економіки.

«Спочатку я вагалася щодо категорії економіки. Який стосунок Любка може мати до економіки? Але подумала: якщо хтось доставив українській армії кілька сотень позашляховиків, то він також має певний досвід у цій галузі», – зауважила публіцистка, згадуючи волонтерську діяльність лауреата.

Боґуміла Бердиховська також звернула увагу, що Любка залишився в Україні, коли почалося повномасштабне російське вторгнення. Вона нагадала, що 24 лютого письменник мав бути у Вільнюсі, де планував узяти участь у презентації литовського перекладу своєї книги. Крім того, у квітні 2022 року він мав приїхати до Польщі як учасник програми «Gaude Polonia».

«Деякі його (Любки – прим. ред.) висловлювання напередодні повномасштабного вторгнення здавалися надто пафосними, як те, що, коли настане момент, він стоятиме зі зброєю в руках, щоб захищати свою Батьківщину. Ця брутальна війна змінила нас усіх, перш за все, звичайно, українців, і непомітно пафос перетворюється на реальність. Сьогодні Андрій Любка добровільно записався до української армії й зараз, коли ми тут, він проходить базовий військовий вишкіл перед направленням до частини», – сказала публіцистка, на думку якої, ця нагорода «не могла потрапити в кращі руки, ніж цьогорічного лауреата – Андрія Любки».

«Поет, письменник, перекладач, громадянин, знавець Балкан, друг поляків і литовців», – завершила свою промову Боґуміла Бердиховська.

Оскільки Андрій Любка не міг бути присутнім на церемонії вручення відзнаки, він написав до організаторів листа. У ньому зазначив, зокрема, що сприймає «цю нагороду як аванс, а не як оцінку реальних заслуг».

«Ми повинні й надалі боротися за ґедройцівські ідеї свободи, солідарності та незалежності. Одні вже з бойовим дроном у руках, а інші, поки що, за допомогою клавіатури та екрана. Час нарешті перемогти спільного ворога, щоб не передавати цю найважливішу місію поколінню наших дітей. Думаю, саме так сьогодні звучало б високе гуманістичне гасло „Культури" та самого Редактора», – підкреслив письменник.

Окрім Андрія Любки, цьогорічними лауреатами премії також стали історик, директор Замку великих князів литовських у Вільнюсі Відас Долінскас, білоруський історик, професор Олександр Смолянчук та директор Музею Ґрюнвальдської битви та дослідник польської й литовської історії Шимон Дрей.

Спільну премію Форуму співпраці «Польща-Литва» та Форуму імені Єжи Ґедройця вручають із 2013 року особам, які зробили значний внесок у розвиток польсько-литовського діалогу.

Марек Кравчик з Міністерства культури та національної спадщини, присутній на цьогорічній церемонії нагородження, нагадав, що Сенат Польщі визначив 2026 рік роком Єжи Ґедройця.

Весь запис цьогорічної гала-церемонії можна переглянути на ютуб-каналі (Fundacja Geremka / The Geremek Foundation).

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

eprasa.pl ad26599c06

Якуб ЛОГІНОВ

Чи запрацює в Ельблонзі проєкт «Балтійська Україна»?

Вісімнадцять років тому Управління морського порту Ельблонґ за сприянням міської та регіональної влади анонсувало проєкт «Балтійська Україна». Порт шукав для себе нову нішу на ринку і запрошував до співпраці партнерів з України – Ельблонґ мав стати логістичним хабом для торгівлі України з країнами Північної Європи. Для цього потрібне було будівництво каналу через Віслянську косу, який в 2008 році планували відкрити до Євро-2012.

Остаточно канал відкрили не в 2012 році, а в 2022-му, тобто 10 років потому. Але навіть відкриття самого каналу нічого не змінило: потрібно ще добудувати поглиблений водний шлях з Балтійського моря до самого Порту Ельблонґ в стандарті до 5 метрів глибини, тобто 4 метри осадки суден. Це станеться в 2027 році, недавно погоджено державні інвестиції щодо поглиблення до 5 метрів останніх 3 кілометрів водного шляху на річці Ельблонґ. В половині лютого було також погоджено будівництво нового термінала в північній частині міста Ельблонґ, який запрацює в 2029 році. А ще раніше можна буде користуватись вже існуючими терміналами. Одне можна сказати точно: канал вже є, порт почне працювати як повноцінний морський порт, це станеться протягом 2-3 років. Що далі і що з «Балтійською Україною»?

Чи Україні взагалі потрібні польські порти? Так, як мінімум як резерв

Перш за все варто спитати: а чи Україні взагалі потрібні польські і балтійські порти? Якщо так – то для чого і в якому обсязі? Питання цікаве і змінюється разом із зміною ситуації на фронті.

Перша фаза повномасштабної війни – це блокада портів Одеси, Миколаєва, Херсона. Ціла морська галузь України мусила перевестися до маленьких морсько-річкових портів дельти Дунаю: це Ізмаїл, Рені, Кілія, Вилкове. В 2023 році Україна провела успішну контрофенсиву на Чорному морі і відблокувала торгівельне пароплавство до головних портів: Одеса, Чорноморськ, Південний. Балтійські порти вже не так конче потрібні Україні, як у 2022 році.

Незважаючи на це, чорноморські порти України – під обстрілом. Під російським обстрілом перебувають також українські і іноземні судна, які прибувають у чорноморські порти України. У морській галузі України панує консенсус: Україна таки має перевагу на Чорному морі, зберегла свої головні порти, але надалі потребує розвиненої і стабільної залізнично-портової співпраці з країнами ЄС у питаннях імпорту та експорту. Навіть у випадку стабільного функціонування українських портів Одеської області надалі 10-20% вантажопотоку має йти через морські порти Румунії та Польщі. І це не тільки заробіток для Польщі та Румунії, але насамперед «страховка» для України, оскільки міжнародна ситуація в умовах війни є, яка є.

Закарпаття як новий Донбас. Польські порти ближчі до Ужгорода, ніж одеські

Під час війни Україна повністю переоформила свою економіку. Раніше промисловість спиралася великою мірою на Донбас, який, на жаль, було майже повністю втрачено. Навіть якщо Україна поверне свої землі, там вже майже все знищене. Промисловість України переїжджає на захід. А «новим Донбасом» стає Закарпаття.

Із західних областей дуже близько до портів Ґданська, Ґдині чи Ельблонґа. Набагато ближче, ніж до Одеси. А ще недавно відкрили колію європейської ширини до Ужгорода, з подальшими планами будівництва логістичних та промислових центрів. Надалі подібні інвестиції чекають Львівщину та Волинь.

Ельблонґ і Україна. Час діяти

З часів створення ідеї Балтійської України в Ельблонзі в 2008 році пройшло вже 16 років. Інші реалії, інші люди на посадах. Чи і наскільки можна до цього повернутися?

Порт Ельблонґ шукає ринкову нішу для себе. В середині лютого була представлена концепція будівництва нового портового термінала в північній частині міста. Це все вже реальність, повноцінний морський порт відбудеться. Водночас він перебуває у сусідстві великих портів Ґданськ і Ґдиня. І мусить із ними конкурувати, маючи гірші навігаційні умови.

Починаючи з 2007 і 2008 року, ідея Балтійської України полягала в перевагах спеціалізації. Для великого Ґданська вантажі з/до України не роблять великої різниці. Ці порти і так мають кого обслуговувати і на чому заробляти. Порт Колобжеґ обслужив у 2025 році 140 тисяч тонн вантажів. Для Колобжеґа (але і Ельблонґа) це дуже багато. Ґданськ цього зовсім не помітить.

Саме тому є можливість створення сильних і взаємокорисних відносин між Ельблонґом та українськими партнерами. Але увага – це має свої обмеження.

Негативний досвід із «зернової кризи». Можна його подолати

Україна вже просила про підтримку польських портів під час зернової кризи 2022 року. Тоді українське зерно перевантажували не тільки через великі порти Ґданськ, Ґдиня і Щецін-Свіноуйсце, але також через Колобжеґ. Спочатку був великий ентузіазм від цієї співпраці. Наприкінець – думка, що українські партнери не зовсім надійні. І саме так про український бізнес думають зараз в Ельблонзі.

Тобто: за передоплатою користуйтесь нашими послугами, але жодного кредитування ані інвестицій «на меморандум про співпрацю» вже не зробимо. Вплинула на це і сама поведінка адміністрації України під час війни, яка досить часто накладала санкції на партнерів з Румунії (Констанца) і Молдови (Джурджулешті). Київ сам навчив іноземних партнерів, що не буде сентиментів. Ельблонґ про молдовсько-румунський досвід знає і є відкритим на співпрацю з Україною – але і є дуже обережним до неї. ●

eprasa.pl ad26599c06

Підготувала **Тетяна ДАНЮЧЕНКО**

Олімпіада-2026 та «шолом Гераскевича»

В Італії завершилися зимові Олімпійські ігри, які проходили з 6 по 22 лютого 2026 року на аренах Ломбардії та північного сходу країни. Після завершення Ігор збірна України не здобула жодної медалі, що сталося втретє в історії, раніше це було в 2002 та 2010 роках. Проте тоді для українських спортсменів найкращими результатами ставали п'яті місця. Цього ж разу найвищою сходинкою стала шоста – у командному фристайлі та в естафеті по санному спорту. Загалом Україна за всю історію зимових Олімпійських ігор має у своєму активі дев'ять медалей, з них три – найвищого ґатунку.

Однак багато уваги на Олімпіаді привернула історія з «шоломом Гераскевича», яку назвали символічною «перемогою честі» українського спорту.

Українського скелетоніста Владислава Гераскевича не допустили до участі у змаганнях через шолом, на якому були зображені портрети українських спортсменів, загиблих під час війни з росією. Шолом був створений художницею Іриною Проць та став символом пам'яті та вшанування загиблих. МОК заборонив використовувати цей шолом під час Олімпіади та запропонував змінити його, але атлет відмовився, тому його дискваліфікували через правила про заборону політичних чи релігійних висловлювань під час змагань. Він залишився на Олімпіаді, але не виступав у своїй дисципліні (скелетон).

Після дискваліфікації Гераскевич намагався оскаржити рішення у Спортивному арбітражному суді (CAS), але апеляція не пройшла, суд залишив рішення МОК чинним.

Спортсмен і його команда оголосили про плани юридичного оскарження в Швейцарському федеральному суді, назвавши рішення МОК «проросійським» і таким, що порушує свободу вшанування загиблих.

Гераскевича підтримали деякі інші українські спортсмени на Олімпіаді, наприклад санкарка Олена Смага. Вона продемонструвала у камеру звернення до МОК, на рукавичці Смаги був напис: «Пам'ять – це не порушення правил» («Remembrance is not a violation»).

Українська громада та частина міжнародної спільноти різко відреагували на дискваліфікацію, називаючи її несправедливою.

16 лютого президент Володимир Зеленський підписав указ, яким увів у дію рішення РНБО про санкції проти десяти російських спортсменів, яких в Україні вважають причетними до підтримки агресії рф. До списку потрапили особи, які, зокрема, відвідували тимчасово окуповані території Донецької, Луганської, Запорізької областей і Крим, публічно виправдовували російську агресію та збирали кошти для російських окупаційних військ. В Офісі президента зазначили, що санкційний пакет сформували на основі петиції Владислава Гераскевича.

«Цей український санкційний пакет має бути сигналом для інших у світі – сигналом, що не можна просто заплющувати очі на підтримку агресії. Коли українцям на Олімпіаді забороняють навіть згадувати жертв російської агресії, то це точно глобальний відкат від справедливості. Ми будемо відновлювати справедливість», – сказав Володимир Зеленський.

Підтримка української енергетики

Міністерство енергетики України та західні партнери на засіданні Міжнародного енергетичного агентства у Парижі домовились про виділення понад 600 млн євро на енергетичну підтримку України, також є домовленості щодо отримання виведеного з експлуатації обладнання 6 європейських ТЕЦ та ТЕС для українських станцій. Про це 20 лютого повідомив міністр енергетики Денис Шмигаль.

Виділені кошти розподілені наступним чином: внески до Фонду підтримки енергетики України у сумі понад 250 млн, домовленості з США щодо окремої програми допомоги через проєкт SPARK на суму 276 млн доларів, протягом 2026 року від Франції буде надано 71 млн євро гуманітарної підтримки.

Орієнтовно 9,5 ГВт нової генерації енергосистемі України буде потрібно в найближчому майбутньому, а держава та бізнес мають налагодити ефективну співпрацю, щоб електростанції з'явились якнайшвидше. Про це заявив голова правління НЕК «Укренерго» Віталій Зайченко. «Йдеться про високоманеврену газову генерацію, теплові електростанції на біопаливі, установки зберігання енергії та „зелену" генерацію"», – сказав він.

За його словами, кожному регіону потрібен окремий «мікс», залежно від географічних умов та можливостей передачі електроенергії від атомних електростанцій. «Десь є більше сонця і вітру, десь краще зробити ставку на газопоршневі й газотурбінні установки. Завдання держави зараз – створити умови для залучення інвестицій у створення цих електростанцій. Орієнтовна вартість такого будівництва – понад 8 мільярдів євро», – зазначив очільник «Укренерго».

Помер Семен Глузман

16 лютого на 80-му році життя помер Семен Глузман – відомий правозахисник, колишній дисидент і політв'язень, лікар-психіатр.

Народився 10 вересня 1946 року. Навчався у Київському медичному університеті.

У 1971 році провів незалежну заочну судово-психіатричну експертизу і визнав психічно здоровим генерала Петра Григоренка – критика радянської системи, якого визнали параноїком і відправили на примусове лікування у психіатричну лікарню. Таким чином Глузман публічно виступив проти репресивної психіатрії, яку застосовували у Радянському Союзі. Вже наступного року його засудили, і Глузман провів сім років у концтаборах Пермської області та три – у засланні в Тюменській області. У тюрмах він був до 1982 року. Покарання Семен Глузман відбував разом із дисидентами Левком Лук'яненком, Іваном Світличним, Євгеном Сверстюком.

Повернувшись до Києва, правозахисник працював простим робітником на фабриці. До психіатрії Семен Глузман повернувся у 1985 році, а в 1991 році став виконавчим секретарем Асоціації психіатрів України, яку згодом очолив.

Він був одним з авторів Закону України «Про психіатричну допомогу», співголовою Комітету «Бабин Яр», членом психіатричних асоціацій США, Канади, Німеччини, працював експертом ООН з прав людини у 1998-1999 роках.

На честь Семена Глузмана назвали французьку клініку в Сен-Дені, а Amnesty International 1978 рік оголосила його роком.

eprasa.pl ad26599c06

Григорій СПОДАРИК
Фото з фейсбук-сторінки Юрія Холода

Вармінсько-Мазурське воєводство зміцнює партнерство з Україною

В лютому делегація Вармінсько-Мазурського воєводства відвідала Львівщину та Тернопільщину, де провела серію зустрічей із місцевою владою та обговорила перспективи співпраці й спільні проєкти.

До складу делегації увійшли віцеголова Сеймику Збіґнєв Гомза, уповноважений воєводи з питань національних і етнічних меншин Пйотр Бачевський, депутатка Сейму Катажина Круляк, голова Комісії у справах національних і етнічних меншин Ярослав Слома, війт ґміни Бранево Якуб Борнус, бургомістр міста Біштинек Збіґнєв Філіпчик.

На Львівщині сторони говорили про розвиток міжрегіональної співпраці у сфері медичної реабілітації, підтримки ветеранів, соціальних та культурних проєктів. Сторони домовилися створити реабілітаційний центр «Оаза відродження» для українських захисників та проводити програми відновлення із використанням медичної інфраструктури в Ґурові-Ілавецькому. «Працюємо над розширенням спільних проєктів та підготовкою меморандуму про співпрацю між нашими регіонами», – зазначив виконувач обов'язків голови Львівської обласної ради Юрій Холод.

У Тернопільській області польські партнери відвідали Трибухівську громаду, де обговорили перспективи партнерства та можливі напрями співпраці. Делегація ознайомилася з роботою місцевих установ, Центром первинної медико-санітарної допомоги, комунальним підприємством, адміністративним будинком громади та фермерським господарством «Гадз», а також вшанувала пам'ять загиблих захисників із цього селища. «Щиро дякую Тернопільській обласній раді за сприяння та можливість знаходити міжнародних партнерів. Для нашої громади надзвичайно важливо мати друзів за кордоном, які розуміють, підтримують і готові до спільної роботи», – зауважив місцевий голова Олег Ковдрин.

Варто нагадати, що ще у листопаді 2025 року Збіґнєв Гомза подав інтерпеляцію щодо встановлення партнерської співпраці між Вармінсько-Мазурським воєводством та Львівською областю. У відповіді маршалок воєводства Марцін Кухцінський повідомив, що справу передано голові Сеймику, та підкреслив відкритість регіону до взаємодії зі східними партнерами. «На мою думку, ми можемо співпрацювати зі Львовом на багатьох рівнях», – вважає Збіґнєв Гомза. Своєю чергою уповноважений воєводи Пйотр Бачевський підкреслив важливість розвитку партнерства під час війни: «Це найкращий час, щоб продемонструвати нашу солідарність і налагодити співпрацю, яка зміцнюватиме дружбу, взаєморозуміння, а відтак і безпеку наших держав і народів понад будь-якими політичними поділами».

Зустрічі заклали основу для подальшого розвитку партнерства між Вармінсько-Мазурським воєводством та українськими громадами, поєднуючи гуманітарну підтримку, соціальні ініціативи та економічний розвиток. Водночас вони були поєднані з черговим гуманітарним виїздом з Ольштина до Львова, у якому привезли генератори та протипожежне обладнання для рятувальників Збройних сил України, продукти, теплий одяг, матраци й ковдри для військових капеланів, дитячого будинку та реабілітаційного центру. «У цей складний зимовий період, коли фашистський російський агресор атакує енергетичну інфраструктуру, прагнучи заморозити українців, наша присутність серед них та підтримка мають особливе значення. Солідарність з українцями зараз особливо цінується», – наголосив частий учасник гуманітарних поїздок і член офіційної делегації Ярослав Слома. За його словами, постійна допомога Україні й зміцнення співпраці між регіонами є очевидною інвестицією в безпеку Польщі. ●

eprasa.pl ad26599c06

Григорій СПОДАРИК
Фото автора статті

Українська школа в Бартошицях запрошує

У Початковій школі імені Лесі Українки в Бартошицях відбувся День відкритих дверей, який зібрав дошкільнят та майбутніх першокласників, а також їхніх батьків. Гості мали нагоду зазирнути до навчальних класів, познайомитися з учителями та взяти участь у спеціально підготовлених майстер-класах і розвагах.

Бартошицька школа – невелика, але приміщення тут дуже гарні, теплі та добре оснащені. «Якщо ви запитаєте першокласників чи другокласників, як їм живеться в нашій школі, то, мабуть, не буде жодного, хто скаже, що погано», – запевняє директорка Любомира Тхір. Батьки переконуються в цьому зазвичай тоді, коли мусять чекати годину або дві, поки дитина збереться йти додому вже після додаткових занять, які її зацікавили.

У школі є група продовженого дня, де часто проводять майстер-класи. Діти беруть участь у різних заходах, експериментах, їздять на екскурсії, ходять на театральні вистави вже на рівні садочка чи першого класу. Звичайно, школа насамперед зосереджена на навчанні української мови, щоб її знали наступні покоління, як і культуру та історію своїх предків.

Своєю чергою міжкультурна асистентка Людмила Шубіна підкреслює, що школа є не лише освітнім закладом, а й простором підтримки та єдності української громади. Вона наголошує на пануванні тут теплої атмосфери невеликого навчального закладу, де дбають про дітей з національної меншини та України й водночас активно співпрацюють із батьками, допомагаючи їм у процесі адаптації. Особливе місце, за її словами, займає спільна волонтерська діяльність. Завдяки таким ініціативам, як ярмарки чи вертепи, нещодавно вдалося зібрати кошти та придбати три станції живлення для українських військових. Людмила Шубіна вважає, що ці акції не просто допомагають фронту, а й виховують у дітей солідарність, співпереживання та краще розуміння ситуації своїх ровесників, які пережили вимушену еміграцію.

Теперішні учні наголошують, що їхня школа – це передусім дружня спільнота, де панує добра атмосфера, тим часом в невеликих класах «кожен кожного знає і любить». Вони підкреслюють, що тут легко знайти друзів, отримати підтримку вчителів і розвивати свої здібності як у спорті, так і математиці, англійській мові та інших предметах.

Школярі цінують можливість вивчати українську мову, пізнавати нові традиції й культури. Українські діти більше дізнаються про польське середовище, а польські – відкривають для себе українські звичаї. Учні звертають увагу й на активне шкільне життя: благодійні акції, збірки допомоги тощо. Згадують теж, що в останньому балі-карнавалі брав участь гурт «Шаравари» з Ґурова-Ілавецького, а це було нагодою поговорити про можливість продовжувати навчання в українському ліцеї.

Хоч до школи підуть діти, такі заходи, як День відкритих дверей, мають перш за все переконати батьків. А їхні коментарі засвідчують, що вибір школи є свідомим рішенням зберегти мову та культурну ідентичність. Вони підкреслюють, що український характер закладу має велике значення, адже допомагає дітям не забувати своє коріння та підтримувати родинні традиції. І це важливо як для батьків з України, так і тих, котрі належать до національної меншини. Деякі з них, як Оксана і Ярослав Паславські, самі навчалися тут і з теплом згадують шкільні роки, хор «Лісова пісня», гурток «Сонечко» та численні позашкільні заняття. Сьогодні вони хочуть, щоб їхні діти мали подібні можливості й зростали в середовищі, близькому їхній культурі. Звичайно, є й дилеми, адже село, в якому вони живуть, має власну школу. Тож обравши її, діти були б ближче до дому і не виникала б потреба в організації транспорту. Водночас батьки помічають, що нині навіть під церквою після недільного богослужіння важко почути українську мову, не кажучи вже про її вживання в родинах. Отже, їхня дитина з великою ймовірністю навчатиметься в Бартошицях. «Я б хотів дітей послати саме до цієї школи, бо як не ми, то хто буде дбати про нашу мову, про нашу культуру», – зауважив пан Ярослав.

«Відкриті двері» були не лише можливістю оглянути школу, а й відчути її особливу українську атмосферу. Набір до садочка і першого класу відбувається в електронній формі. До першого класу навчальний заклад може взяти щонайменше 14 осіб, оскільки саме стільки учнів цього року закінчуватимуть 8 клас. Важливо, що з огляду на свою специфіку школа приймає дітей з усього міста та навколишніх місцевостей. Тут не діє принцип районних шкіл. ●

eprasa.pl ad26599c06

ГРОМАДА

Анна ВІННИЦЬКА
Фото з архіву Анни Хранюк і Йосифа Бака

«Депозити пам'яті»

Саме такий проєкт кілька років тому вигадав і невтомно реалізовує Іван Сирник – колишній голова Щецінського відділу ОУП, а нині також невтомний організатор допомоги для охопленої війною України. В рамах проєкту «Депозити пам'яті» друком з'явилася друга частина унікального альбому «Депозити пам'яті. Українці в Щеціні й на Щецінській землі після 1956 року» («Depozyty Pamięci. Ukraińcy w Szczecinie i na Ziemi Szczecińskiej po 1956 roku»). Його видання стало можливе певною мірою завдяки Йосифу Баку – організатору Українського суспільно-культурного товариства (УСКТ) в Щеціні, який зібрав неймовірний архів світлин. Їх, і тільки невелику частину, опубліковано в альбомі. На базі отриманих фотографій історик професор Ярослав Сирник, котрий пише всі тексти до книжки та відповідає за змістовий бік видання, документує часи УСКТ та спогади про людей, виселених у 1947 році в рамках акції «Вісла» на західні землі або прибулих туди з радянської України.

Друга частина альбому дещо ширше, ніж перша, представляє спогади про українських діячів, оскільки у ньому увагу зосереджено не лише на Щеціні та нинішніх Щецінських землях, але також розповідається про кошалінський регіон. Це тому, що в 1947-му, коли на ті території було виселено українців, Кошалінського воєводства як окремої адміністративної одиниці ще не існувало. Воно з'явилося щойно в 1950 році. У часи, які охоплює альбом, було тільки Щецінське воєводство, яке постало в 1946 році та охоплювало також територію сучасного Західнопоморського та західну частину Поморського воєводств. Отже, в альбомі поряд з історією Івана Душкевича зі Щеціна висвітлено життєвий шлях Ярослава Грицковяна та Володимира Серкіза з Кошаліна, чи Богдана Фіцака й Данила Древка з Білого Бору. Всі ці постаті залишили слід як у Щеціні, Кошаліні, так і Білому Борі. В альбомі є теж спогади Софії Сирник, народженої 1939 року в Середньому Селі, Анни Фецак 1938 року народження в Грузовій та Ірини Петрик, котра народилася 1938 року в Балігроді. Тут бачимо й багато світлин чи цінних документів.

Фото Анни Вінницької

Особисто для мене відкриттям стала інформація про українські початкові школи в Лабуню-Великому, Тшенсачу та Чахові й в цьому контексті листи воєводського управління УСКТ до відділу освіти президії Воєводської народної ради в Щеціні. В одному з документів уескатівські діячі з огляду на несприятливі умови та брак вчителів в українській школі в Лабуню-Великому просять перенести її до Тшеб'ятова. Для згаданої школи в Тшеб'ятові діячі пропонували використати будинок, де раніше містилася лікарня. До реалізації цього задуму, як знаємо, не дійшло.

Також цікавою є резолюція воєводського правління УСКТ у Щеціні від 7 квітня 1957 року до воєводського депутатського колективу в Щеціні щодо можливості повернення українців на Рідні землі. У ній написано: «żądamy, by na sesji (Sesji Sejmowej – прим. ред.) uchwalić ustawę anulującą dekret z dnia 27 VII 1949 r. w sprawie przejęcia przez własność Skarbu Państwa nieruchomości niebędących w faktycznym i prawnym posiadaniu właścicieli narodowości ukraińskiej – jako akt hańbiący rzeczywistość Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej. Stwierdzamy z całą stanowczością, że utrzymanie w mocy w/w dekretu jest prawnym sankcjonowaniem nacjonalizmu i szowinizmu, zmierzającego do wyniszczenia ekonomicznego ludności ukraińskiej» («вимагаємо, щоб на сесії ухвалити закон, що анулює декрет від 2 VII 1949 р. в справі прийняття у власність Державної скарбниці нерухомості, що не перебуває

Вчителі з учнями з української школи в Лабуню-Великому

Вчительська семінарія у Щеціні

eprasa.pl ad26599c06

у фактичній й правній власності представників української національності, як акт, котрий ганьбить дійсність Польської Народної Республіки. Ми твердо заявляємо, що збереження чинності вищезгаданого декрету є юридичним схваленням націоналізму і шовінізму, спрямованого на економічне знищення українського населення»).

До поданих в альбомі документів чи світлин пересічна особа не має доступу, тож його упорядники виконали титанічну роботу. «Депозити пам'яті. Українці в Щеціні й на Щецінській землі після 1956 року» – це компендіум знань про структури УСКТ на Щецінщині, зокрема гуртки УСКТ, які діяли на цьому терені, пункти навчання української мови, школи чи осіб, що брали активну участь у процесі створення українського організованого життя після виселення з Рідних земель.

Початкова школа ім. Тараса Шевченка у Білому Борі

Нагадаємо: протягом 2020-2021 років у межах проєкту «Депозити пам'яті» Щецінському відділу ОУП під головуванням Івана Сирника, завдяки співпраці з докторкою Доротою Ковалевською зі Щецінського університету та в домовленості з місцевим відділенням Державного архіву, вдалося впорядкувати архів УСКТ. Тоді було ґрунтовно опрацьовано та збережено документи, котрі створили українці у період до 80-х років. Як наслідок у 2022 році до місцевого відділення Державного архіву було передано понад 14 тисяч матеріалів та 15 тисяч світлин. Їхні цифрові версії зберігаються у Щецінському відділу ОУП й поступово стають доступними на інтернет-сторінці проєкту «Депозити пам'яті» (depozytypamieci.eu). Невелика частина саме цих світлин надрукована у першому та другому томі альбому «Депозити пам'яті. Українці в Щеціні й на Щецінській землі після 1956 року». Варто, аби таку саму роботу виконали й інші відділи ОУП. Лише тоді матимемо цілісне зібрання документів УСКТ та збережену пам'ять про тогочасних діячів і події. У Щеціні серед переданих документів містилися перші протоколи УСКТ, перший статут організації, списки членів як повітових, так і місцевих відділів товариства й тисячі світлин, котрі документують громадське життя українців на Західному Помор'ї.

Члени гуртка УСКТ в Тшенсачу перед школою з українською мовою навчання

У статті «Архів УСКТ. Воєводське управління у Щеціні» (Archiwum UTSK Zarząd Wojewódzki w Szczecinie) історик Ярослав Сирник пише: «Кількість та різноманітність справ, якими займалися активісти УСКТ, викликає подив. З одного боку, вони посередничали у передачі стипендій студентам української філології, з іншого – мусили організовувати транспорт для художніх колективів, позичати сценічні костюми та взуття, орендувати зали, подавати сценарії концертів до органів цензури, писати нескінченні звіти для чиновників президій народних рад, вести фінансову звітність, зокрема детально розраховувати роботу культурно-освітніх інструкторів, відповідати на іноді важкі для виконання прохання приватних осіб тощо. Все це відбувалося завдяки зусиллям невеликої групи активістів, найчастіше громадських діячів, яким допомагав лише один штатний працівник воєводського управління та кілька інструкторів, відповідальних, однак, насамперед за роботу підлеглих їм колективів».

Багато з цього до сьогодні залишається незмінним і в діяльності ОУП, створеного в 1991 році на базі УСКТ, тому варто відзначити роботу ескатівців, аби згодом так само було відзначено працю нинішніх діячів Об'єднання. «Депозити пам'яті» – це унікальний і єдиний такий у Польщі проєкт, слід його продовжувати, а іншим відділам брати з Щеціна приклад, адже у цьому році будемо відзначати 70-ліття від створення УСКТ. ●

eprasa.pl ad26599c06

Історичний календар

БЕРЕЗЕНЬ

Підготувала Тетяна ДАНЮЧЕНКО
Фото з Вікіпедії

2 березня 1876 р. в селі Острів на Тернопільщині народився Мирон Кордуба, історик, бібліограф, археограф, публіцист, консул від Західноукраїнської Народної Республіки у Відні.

Він залишив понад 500 наукових праць, виданих не лише в Україні, а й у Франції, Польщі, Німеччині. Омелян Пріцак назвав його «одним з найбільших істориків Східної і Центральної Європи».

Походив із родини греко-католицького священника. Закінчив філологічний факультет Львівського університету. Зі студентських років зблизився з Михайлом Грушевським, який став для Мирона Кордуби не лише наставником, а й другом. Вивчав політичну історію у Відні й захистив там дисертацію. Увійшов до українського товариства «Січ», став його президентом.

Матеріальні труднощі змусили Мирона Кордубу повернутися до України. 1900-го він приїхав до Чернівців і познайомився з місцевою інтелігенцією: Ольгою Кобилянською, Лесею Українкою, Осипом Маковеєм, Романом Смаль-Стоцьким. У Чернівцях Кордуба заснував Українське історичне товариство, до якого увійшли викладачі та студенти Чернівецького університету, став членом Наукового товариства імені Тараса Шевченка. Він рецензував праці Івана Франка, друкував власні дослідження з топоніміки, етнографії та історії Буковини.

1918-го Мирон Кордуба увійшов до буковинського Крайового комітету Української національної ради ЗУНР. Згодом став радником посольства ЗУНР у Відні. Після румунської окупації Буковини влада почала депортувати галичан. Кордуба з родиною переїхав до Львова. Був співзасновником і деканом філософського факультету Українського таємного університету у Львові.

У 1928 році приїздив до Києва на жалобне засідання Історичної секції Всеукраїнської академії наук з приводу 20-річчя з дня смерті Антоновича. Після повернення до Львова оприлюднив свої враження від подорожі до радянської України. Зазначив, що поліційна система «надзору і настирливої, дошкульної контролі приватного життя» є прикметною рисою повсякденного побуту в УСРР.

Із 1929 року викладає східноєвропейську історію у Варшавському університеті. Завдяки спілкуванню з українською в еміграції та польською елітами, а також зі слухачами свого семінару у Варшавському університеті, серед яких був польський інтелектуал, речник українсько-польського порозуміння Єжи Ґедройць, налагодив контакти із тією частиною польського суспільства, яка підтримувала налагодження діалогу із українцями.

Після того як німецька окупаційна влада закрила Варшавський університет, з 1940-го Кордуба учителював в українській гімназії у Холмі. Наприкінці 1941-го переїхав до Львова, де працював у Бібліотеці НТШ, а згодом викладав у Львівському університеті.

У післявоєнний період радянська влада почала активно критикувати наукову спадщину Михайла Грушевського та його історичну концепцію. Від учнів та послідовників школи Грушевського вимагали зректися та засудити свого вчителя. Мирон Кордуба відмовився це робити, навпаки, виголосив доповідь «Михайло Грушевський як дослідник княжої доби в історії України». Він характеризував свого вчителя як великого історика, наголошуючи, що кожна цивілізована нація була б гордою, маючи такого вченого.

Мирона Кордубу звинуватили в тому, що він не хоче порвати з націоналістичними концепціями і покаятися.

«Пам'ятаю, що в коридорі стояли готові мішки з валянками і фуфайками, а також необхідний резерв харчів, – писав у спогадах про свого діда Борис Білинський. – Все було готове до депортації. Непевність у майбутньому, цькування на роботі, усвідомлення того, що таких відважних вчинків радянська влада не прощає – все це привело до логічного кінця. 30 квітня 1947 р. на робочому місці в бібліотеці ім. В. Стефаника у нього стався інсульт».

2 травня 1947-го Мирон Кордуба помер, похований на Личаківському кладовищі.

7 березня 1856 р. в селі Костянтинівка (яке за прізвищем місцевого поміщика іноді називали Стрюківкою) на Харківщині народився Порфирій Мартинович, живописець, фольклорист і етнограф.

В дитинстві на хлопця з сім'ї земського службовця сильне враження справили пісні та розповіді мандрівних кобзарів, лірників, чумаків. Малюванням серйозно захопився ще в гімназії.

«З самих малих літ рисував я, найбільше з ікон. Надивлюсь на них у церкві і малюю подобія їх олівцем. Дедалі виходило у мене все краще, – писав Порфирій Мартинович у листі до Опанаса Сластьона. – Рисував я й те, що бачив навкруги себе. Пізніше рисував аквареллю, найбільше теж з ікон. В Харкові, бувши ще в гімназії, дужче я брався до рисування, бо тут уперше довелось мені гарну живопись бачити і мав я змогу картинний музей при університеті відвідувати».

Навчався у Петербурзькій академії мистецтв. Під час літніх вакацій мандрував українськими селами й містечками Харківщини, Полтавщини, Чернігівщини, збирав етнографічні матеріали, робив замальовки, портрети, ескізи. У 1877-му отримав велику срібну медаль академії за малюнки з натури.

Був поводирем кобзаря Остапа Вересая, першим проілюстрував «Енеїду» Котляревського. Послужив моделлю для створення образу одного з козаків у картині Іллі Рєпіна «Запорожці пишуть листа турецькому султану».

Життя Порфирія різко змінилося після смерті батька, який забезпечував сина фінансово. Надалі митець живе в постійній нужді і впроголодь, сильно бідує.

«У його кімнаті не тільки стола або стільця, але й ліжка. Просто на брудній, ніколи не митій підлозі мішма валялися альбоми, теки, малюнки, етюди; по всьому тому він і спав, – описує останні роки Мартиновича в академії Опанас Сластьон. – До стіни була приставлена стара поганенька полянапана вапном драбина, що її тут забили вапнярі. Оце була вся обстановка його кімнати».

eprasa.pl ad26599c06

За кілька років життєві негаразди призвели до нервового зриву. Внаслідок важкої недуги залишив навчання й відійшов від активної художньої практики. Лікувався в лікарні для душевнохворих. Згодом виїхав на Слобожанщину й зосередився на збиранні фольклорних матеріалів. Вивчав дерев'яну архітектуру, збирав український одяг. Багато зібраних ним записів увійшли до збірки «Українські записи Порфирія Мартиновича» (1906), друкувалися на сторінках журналу «Київська старовина». Заснував краєзнавчий музей у Красноградi на Харківщині (1922), де працював науковим співробітником в останні роки життя.

Коли почався голод, свої скромні гонорари роздавав помираючим селянам. І сам помер від голоду 15 грудня 1933-го в рідній хаті в Красноградi.

11 березня 1816 р. у селі Ісківці на Полтавщині народився Олександр Афанасьєв (Чужбинський), письменник та етнограф.

Походив з родини дрібного поміщика. Під час навчання у Ніжинській гімназії потоваришував із майбутнім письменником Євгеном Гребінкою, з яким жив у одній кімнаті. Після закінчення гімназії упродовж восьми років проходив військову службу в Білгородському уланському полку. Дослужився до рангу поручика і 1843-го звільнився.

Друкуватися почав із 1838-го у «Современнике» та журналі української поезії «Ластівка», який у Петербурзі видавав Гребінка. Ці поезії Олександр Афанасьєв підписував псевдонімом «Чужбинський».

Дружні стосунки поєднали Олександра Афанасьєва із Тарасом Шевченком. Познайомилися вони у селі Мойсівці на Полтавщині, куди обидва прибули на бал до поміщиці Волховської. Разом подорожували Лівобережною Україною.

1847-го Афанасьєв працював у канцелярії воронезького губернатора, а наступного року став редактором «Воронезьких губернських відомостей». У 1850-х він залишив службу і зайнявся літературною діяльністю. Він укладав українсько-російський словник, який не завершив. Перекладав з польської та французької мов. Автор поетичних збірок та романів. Його поезії подібні до народних пісень. Найвідоміший роман Афанасьєва-Чужбинського – «Петербурзькі картярі» (1872). Багато уваги приділяв збиранню фольклорного та етнографічного матеріалу. Заснував газету «Петербурзький листок», редагував «Магазин іноземної літератури». Писав етнографічні нариси, історичні замітки, записував народні думи та повір'я. Його спадщина складає десять томів, хоча творчість українською мовою не дуже велика, але з чітким українським забарвленням.

В останні роки свого життя отримав місце смотрителя Петропавлівського музею.

Помер 18 вересня 1875-го у Петербурзі.

17 березня 1896 р. у Києві народилася Надія Суровцова, журналістка, перекладачка, історикиня, працювала в уряді УНР, Української Держави Павла Скоропадського та радянському, жертва сталінських репресій. Тридцять років життя провела у радянських концтаборах. Її спогади з ГУЛАГУ лягли в основу книги Олександра Солженіцина «Архіпелаг ГУЛАГ».

У роки Української революції 1917-1921 років Надія Суровцова працювала в департаменті іноземних зв'язків і тісно спілкувалася з Михайлом Грушевським та Володимиром Винниченком. У грудні 1918-го у складі дипломатичної місії тодішнього уряду України виїхала до Австрії. Перебуваючи в еміграції, закінчила філософський факультет Віденського університету, захистила дисертацію «Богдан Хмельницький та ідея української державності» й здобула науковий ступінь доктора філософії. Викладала у Віденській сільськогосподарській академії. Брала активну участь у роботі Міжнародної жіночої Ліги миру і свободи, конгресів у Відні, Дрездені, Гаазі, Амстердамі, Парижі, Вашингтоні. Була секретарем провізорного комітету «Голодуючим України». Її запросили до Вашингтона, аби вона поїхала з лекціями по США і Канаді. На той час на переконання Суровцової мав серйозний вплив Юрій Коцюбинський, який був представником радянської України в Австрії. Після повернення зі США вона вступила до комуністичної партії Австрії. Вона мріє повернутися на батьківщину, нарешті 1925-го їй це вдалося. В Україні якраз відбувалася українізація і Надія Суровцова – переконана націонал-комуністка щиро вірила у перспективи існування комуністичної України.

«Я без краю тужила за Україною, – писала у «Спогадах» Надія Суровцова. – Ми згадували вечорами Умань. Адже там у мене лишалися батьки: паралізований вже сім літ тато і мама-вчителька, що зазнала усього, що тільки можна було. Її будиночок на Нагорному... хто тільки його не захоплював, хто тільки там не перебував?! Проте раніш, як остаточно вирішити їхати на Україну, я мала ще серйозну розмову з Йоффе (повноважний представник СРСР в Австрії). Я спитала його щирої думки, чи потрібні на Україні такі люди, як я. Я мала там повчитися і знову їхати на роботу в Америку. І одержала переконливу відповідь. Йоффе сказав мені чимало приємного щодо моєї особи і висловив упевненість, що моя подорож і робота принесуть користь. Мій боже, як мало користі встигла я принести за ті два роки, що пробула на волі до свого арешту!.. Йоффе помилився, але не встиг дізнатися про мій кінець, бо сам кінчив самогубством».

Вона їде до Москви, де зустрічається з Розою Люксембург. Потім – до Харкова, де працює в уряді. Суровцова аналізувала іноземну пресу для вищого начальства. Вона познайомилася з багатьма політичними діячами, творчою українською верхівкою, бувала на урядових прийомах іноземних гостей.

1927-го чекісти запропонували їй «плідну співпрацю», яка б полягала у доносах на українських високопосадовців. Надія Суровцова відмовилася. Після цього її потягом відправили до Москви і з вокзалу – в Бутирку. Там під погрозами вона знову відмовилася стати донощицею. Відтак на неї сфабрикували справу, звинувативши у шпигунській діяльності та відправили до Ярославської в'язниці в одиночну камеру. Тут вона провела п'ять років, хоча витримували «одиночку» не всі. Суровцова щодня робила зарядку, обтиралася холодною водою, багато читала, вивчила тюремну мову перестукування – єдину можливість зв'язку між камерами. Їй пропонували підтвердити причетність її друзів Мазуренка, Шрага, Голубовича і Грушевського до сфабрикованої ГПУ «справи УНЦ», але вона відмовилася. Потім було звільнення і знову арешт і так декілька разів аж до 1954-го.

Померла Надія Суровцова 13 квітня 1985-го, похована в Умані.

eprasa.pl ad26599c06

Михав ТРОХАНОВСКІ

Ридко уживани імена

Хцу доповнити дост цєкаву статю Андрия Ксенича о іменах («Наше слово» Ну 5 з 1.02.2026 р.). Сам о іменах, давно спомнув-єм кус на «Лемківскі сторинці» во статї Там на Лемковині, «Наше слово» Ну 23 (2653) з 8.06.2008 р., але тераз буде ширинь.

Західня Лемківщина, в поділі Лемківщини на три части, обнимат землі на сході до дорича Біли, а село Конечна, о яким єст ґаданя во статї з 1.02.2026 р., лежит кусіська далі на схід, в доричу сусідньой Ропи, і іде юж до Середньой Лемківщини. Хоц і то терени сусідни, то трафяются рижниці тиж і в іменах.

Серед вимінених през Андрия мужеских імен, в Західні Лемківщині: Андрий то тиж Андрій (на Вафці); Димитрій то крем Митро тиж Мітро і Мітрик, і уживане тиж деінде Димид і Дмитрий; Григорій то крем Гриц, Гріц, Григор, тиж Грицо, Грегор, Грегорко і Регорко; Пантелеймон то часто тиж Панко; Йосиф то тиж Осіф, а часом навет Юзко; Конрад (в такі формі виступує м.ін. в українскі і польскі мові) то Кондрат, Кундрат і тиж Кунрат. Троюридного брата тесьцьова (по чиранці то праві двоюридни брат; я таких своїх кузинив називам жартобливо 2,5 – риднима братами), як гвиділа на памятнику свого няня напис по польски Конрад то повіла, же то треба змінити, бо думала же по польски пишеся Кондрад. Імя Ілля звучало на цілі Лемківщині тиж Ілько і єст то загальноукраїнскє імя (Словник власних імен людей, Академія Наук УРСР, Київ 1976).

Інчи вимінени в ти самі статї мужески імена: Ізидор то Сидор, Сидорко, Сідор і Сідорко (оба в Західні Лемківщині, далі – ЗЛ); Дамян то Демко, Даміян, Демян і Деміян (ЗЛ); Діонизій то Денезий (ЗЛ), Диньо (ЗЛ), Деонізій і Динозій; Никита то Микита (напр. Рибеньскі з Крижівки); Йосафат то Асафат; Гнат то тиж Гнатко і Ігнат; Симеон то Семан, але тиж Симан; Теодосій то Тевдосий, Теодосий і Дозек; Теодор то тиж Тевдор (ЗЛ), Фецко (ЗЛ), Фецьо, Фецько, Дорек і Федорій; Яков то Яцко і Яків.

Зо жиночих, вимінених во статї імен: Пелагія то в Західні Лемківщині Паза (але лем о старши особі), Палазя, Полазя, Пазя і тиж виступуюча деінде Палагея. Анастазія то в Західні Лемківщині Настаза, аджеж ґадано на ню тиж Насьця і Наста; Орина то тиж Оріна; Ксеня то тиж Ксенія і Оксана; Марта то тиж Марця; Теодосія то Тедоска, Доза (лем старша особа), а тиж як інде Теодоска (кликано Теодоск), Тевдоска, Теодозия, Дозя і Одоска (мама Епіфана Дровняка). На Аню часто ґадано Ганя, Ганка, Ганця, Гануся (так названо попадю з Камяни в 1674 р.!). Марию часто називано Марином (кликано Марин, але тиж часом ґадано Марин), ридше Маріном. Здрибніня од Марії то било Марка, аджеж частіжше хибаль било уживане як і деінде Марийка. В українскі мові Марина то інче імя і од нього, а не од Марії єст здрибніня Марися. Олена уживане на цілі Лемківщині, то українскє імя, але намяст Олено часто кликано Олен. На Олену ґадано часом тиж Єлина, або Олька. Дамицелия (?) то Домка (Домка єст тиж од Домна), Доміцелія і Доміцела. Данка то в українскі мові од імена Богдана.

Назвиско Стасяк, Іван Красовскі, в свої книжці *Прізвища галицьких лемків у XVIII ст.*, написани на основі матерялів Йосифінского кадастру, записав, же било на тот час в Усти Руским.

Ридко уживани імена часто єґомосьці надавали бонкам (нешлюбним дітьом). Може то мала бити престорога для дівчат. Бонків часом било дуже, напр. в коротким часі навет могло бити трйох на осмеро діти. Трафялися часом тиж гдовам, ридко коли виданим бабам і ридко коли хлопец, хлоп, чи пан признавався до бонка. Бонки мали часто тяжкє житя і часто прудко гмерали. Іщи частіжше нешлюбни діти мали на Лемківщині циґанки. Притрафялися бонки часом навет невиданим дівкам єґомосьців (в Ізбах і в Солотвинах під кінец XVIII віку; в Верховні на початку XIX віку; в Мацьові, в 1830 р., де їмосьцьом била хибаль пілька, а дзецко дівки гродилося 72 дни по шлюбі; в Регєтьові, в 1865 р., де мама дзецка гмерла по породі, їмосьць за 10 років, а єґомосьць за 17 років; поза Лемківщином в Заліскі Волі в 1842 р.). Єґомосьць надавали бонкови ридко уживане імено не конечні такє якє стояло в календари в ден його народжиня, часом може навет не било в тим дни «одповіднього» імена, але якє било в календари о пару дни од дня народжиня.

Епифан Дровняк гродився 21 мая, а Епифана єст 25 мая.

Ридко уживани імена давали тиж часом своїм дітьом єґомосьці, або богати ґазди. Некотри єґомосьці тиж мали таки імена напр. Якинт Поручник (1772-1847), Олимпій Полянскі (1856 - 1917), Арсений Гумецкі (1843-1891).

Барз ридко наши діти мали по два імена, але било аж трйох єґомосьців Дуркотив, котри мали імена Іван Хризостон, серед них няньо (1830-1915) і син (1867-1915), котрому в 1905 р. гродився син, якому тиж дано імена Іван Хризостон, але не бив він єґомосьцьом. Єґомосьцьом били тиж Василь Штефан Курило (1861-1940). В Бовцарйові, в 1788 р., парох дали свойому синови імена Joannes Cantius. Дівчинкам часом давано два імена Мария Магдалина.

Лемківска Ватра в Ждині
Łemkowska Watra w Zdyni
17–19.07.2026

eprasa.pl ad26599c06

Іщи о спомненим през А. Ксенича єґомосьцю Тевдосию Дуркоті. Т. Дуркот (1869-1924) били сином о. Івана Хризостона – старшого (1830-1915; в 1869 р. пароха Камяни) і Костянтини з дому Криницкой, дівки о. Михала (1797-1862; спочатку пароха в Ганчові, а од 1843 р. пароха в Теличи) і Мелі з дому Сембратович. Костянтини Криницкой брат Захар бив аптикаром в Мушині, брат Тевдосий можливе, же мушинским старостом, а сестра Улька їмосьцьом о. Михала Кописцянского. О. Тевдосий оженилися в 1891 р. зо 16-літньом Марисьом Ломницком, дівком єґомосьця Осифа (1845-1893), пароха в 1875 р. в Мацьові коло Санча, а в 1891 р. в Лабові. Мама Марисі, Соломея з Бачиньских, гмерла в 1883 р., во віці 39 років. О. Тевдосий били парохом Ждини і Конечни в роках 1908 -1920. Перше були суджени в другим віденским процесі русофілів (затля адміністратором парохії, до 1918 р., били о. Михав Соболевскі). Єґомосьць Т. Дуркот гмерли 7.10.1924 р. в селі Корчів, хтовди в раваруским повіті.

З ридко уживаних на Лемківщині жиночих імен, яки носили шлюбни діти, то тиж: Аґрипина, Аґрипіна, Грипина і Агрипина (укр.) – означат, же так само в українскі мові; Аквіля (ЗЛ) – означат, же в Західні Лемківщині, Аквиля, Аквила, Акулина і Акилина; Аксентия і Аксентя; Аліна (укр.); Альбіна (укр.); Амалія; Анатолія (укр.); Ангеліна (укр.); Анеля (укр.) і Анелія (укр.); Аніса (ЗЛ) і Анісія; Аполенія і Поля (укр.); Атаназія; Афія, Агафія (укр.), Гафа (укр.) і Гафія (укр.); Богданна і Богдана (укр.); Богуслава (укр.); Валентина (укр.); Валерия і Валерія (укр.); Василина (укр.); Вероніка (укр.); Веронія (укр.); Віра (укр.); Віхта (тиж в Надсані), Вікторія і Вікторія (укр.); Владиміра і Володимира (укр.); Галина (укр.); Германа (укр.); Глафіра (укр.); Ґлица (ЗЛ), Луциря (ЗЛ), Лукерия (ЗЛ) і Гліцера; Давида; Дана (укр.); Даниїла (укр.); Дарка (укр.) і Одарка (укр.); Демканя (ЗЛ); Діонісія; Домія (укр.); Дорка; Евлялія; Елеонора (укр.) і Єлеонора; Еугенія (ЗЛ), Генія (ЗЛ), Євгенія (укр.), Ґеня, Йоганія (ЗЛ), Ївга (укр.) і Югина (укр.); Євимія; Євлампія (укр.); Євдокія (укр.) і Явдоха (укр.); Євпраксия, Євпраксія (укр.), Пракседа і Праксія; Євстахія (укр.); Євфелія; Єпистима (укр.) і Епістімія; Єфимія (укр.), Євфимія, Фенна і Фемія; Єфроска, Евфроска (ЗЛ), Фроска, Фрозина, Пріся (ЗЛ) і Прозя; Зиня (ЗЛ); Зінаїда (укр.); Інна (укр.); Казимира (укр.); Кароліна (укр.); Кикилія, Цецилія (укр.) і Цицелія; Кляра і Клара (укр.); Кляуда (ЗЛ); Костянтина і Константина; Крестина і Крестіна (ЗЛ); Лариса (укр.); Леоніда (укр.); Леонтина (укр.); Ліда; Льомпа; Льоня (укр.); Люба і Любов (укр.); Любка, Любомира (укр.) і Любоміра (ЗЛ); Людвіга (укр.); Людмила (укр.) і Люсія (ЗЛ); Люцина і Луцина; Люція (укр.); Мавра (укр.); Магда (укр.); Магдалина (укр.); Макрина, Макрена, Мокрина (укр.) і Маклена (ЗЛ); Маргарита (укр.); Матрона, Мотрона (укр.) і Мотря (укр.); Меля, Мелька, Милька (ЗЛ), Міля (укр.), Меліся (ЗЛ), Меліська (ЗЛ), Мелянка (ЗЛ), Меляся (ЗЛ), Мелина (ЗЛ), Мелінка (ЗЛ) і Меліянна; Мина; Михальда; Мілена (укр.); Нацка (ЗЛ) і Надя (укр.); Неоніла (укр.); Німфодора (укр.); Олимпя і Олімпія (укр.); Оршуля (ЗЛ); Параска (укр.) і Параня; Петрина (укр.); Петронеля і Петронела; Поліна (укр.); Порфирія; Рахель, Рахиль, Рахіль (укр.) і Рахиля; Репина (ЗЛ); Романа (укр.) і Романна; Ружа і Рузя; Сабіна (укр.) і Савіна (укр.); Светлана і Світлана (укр.); Северина (укр.); Селінна; Серафима (укр.) і Серафина; Сервія; Сидоня (Ґоґоцка з Полян); Синклитика; Синкля; Славомира; Славка; Соломія (укр.) і Соломея (укр.); Софронія; Тамара (укр.); Таца (укр. Тетяна), Тацка, Таця (укр.), Таціяна і Тацяна; Теоктиста (укр.); Теофіля; Тереса, Терезія і Терезия; Улиянка, Уліянна (ЗЛ), Ульана і Уляна (укр.); Феврона і Февронія (укр.); Федора (укр); Фенія; Феонія; Филимона і Філимона; Фирия (ЗЛ), Фирія, Фірия і Фірія; Фомія; Фотия, Фотія, Фотинія (укр.), Фотина (укр.) і Фотила; Франциска; Фронія; Харитина (укр.), Харитя (укр.) і Харатина; Хіонія (укр.) і Хіона (укр.); Юганка, Юдітта і Юдіф (укр.); Юнія (укр.); Юстина (укр.), Юстинія і Устина (укр.); Ядвіга (укр.).

Далі буде

eprasa.pl ad26599c06

Щирі вітання з нагоди 70-ї річниці подружнього життя!

Дорогі Анно та Михайле Дрозди,

Сімдесят років спільного життя – це надзвичайний дар і прекрасне свідчення любові, вірності та взаємної поваги. Це роки, наповнені радістю й випробуваннями, щоденними турботами та великими щасливими митями, які крок за кроком творили Вашу особливу історію.

Ваш ювілей є справжнім прикладом того, що любов може міцніти, дозрівати й розквітати попри плин часу. Ви надихаєте родину та всіх, хто має щастя Вас знати.

З нагоди цього визначного ювілею бажаємо Вам міцного здоров'я та світлого настрою, ще багатьох спільних років у мирі та радості, тепла родинних зустрічей і гордості за прекрасний шлях, який Ви разом пройшли.

Нехай кожен новий день буде підтвердженням того, що найкрасивіші історії пише саме життя – а Ваша є однією з найпрекрасніших.

З повагою та щирою любов'ю,

Станіслав, Роман та Зенон з дружинами та дітьми

1,5 % на Українську школу в Бартошицях

Звертаємося зі щирим проханням до людей доброї волі, яким небайдужий розвиток українського шкільництва в Польщі, перерахувати 1,5 % прибуткового податку за 2025 рік.

Ваша допомога є надзвичайно важливою для реалізації навчально-виховних завдань Української школи в Бартошицях, а також для проведення заходів, спрямованих на розвиток і збереження української національної ідентичності.
Саме завдяки вашій підтримці наші художні колективи мають змогу брати участь, зокрема, у дитячих фестивалях у Кошаліні та Ельблонзі, культурних оглядах в Ольштині, українознавчих екскурсіях і багатьох інших заходах, популяризуючи українську культуру.

Щиро дякуємо ВАМ за дотеперішню підтримку.

Під час подання податкової декларації у відповідному пункті щодо перерахування 1,5 % податку просимо вказати такі дані:
Stowarzyszenie «Kałyna»
KRS: 0000208516

Любомира Тхір, директорка
Початкової школи № 8 ім. Лесі Українки
з українською мовою навчання в Бартошицях,
управа Товариства «Калина»

eprasa.pl ad26599c06

Фото на 1 сторінці з сайту Консульства України в Щеціні

Шановні батьки, вчителі та друзі Комплексу загальноосвітніх шкіл № 2 ім. Маркіяна Шашкевича в Перемишлі

Розраховуючи доходи за 2025 рік, кожен з Вас може передати 1,5% податку на громадські організації. Щоб підтримати нашу школу, будь ласка, заповніть форму PIT і вкажіть:

номер KRS: **0000207472** cel szczegółowy: **99890**

Перерахування 1,5% податку жодним чином не обтяжує платника податків.

Ми розраховуємо на Вашу доброзичливість!

Гарантуємо, що отримані кошти будуть повністю використані на потреби дітей і школи. Дякуємо Вам!

Ціна 1 примірника – **35,00 зл**;
з висилкою – **45,00 зл**.
Замовлення просимо надсилати на адресу ТОВ «Тирса»:
TYRSA Sp. z o.o.
ul. Kościeliska 7,
03-614 Warszawa
email: **tyrsa@hot.pl** тел. **+48 |22| 679 95 47**
або вплачуючи рівновартість кількості замовлених примірників на банківський рахунок:
TYRSA Sp. z o.o., Warszawa
Nr 95 1160 2202 0000 0000 3170 4029
чи поштовим переказом, з позначенням, скільки примірників замовляється.

Наше Слово **Adres:** Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **biuro redakcji** – tel./fax 22 677-88-10 / +48 661-420-649, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny: pełniący obowiązki redaktora naczelnego** – Paweł Łoza, **sekretarz** – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **biuro redakcji** – Katarzyna Stepan. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Olena Humeniuk (Kijów), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów).
Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: http://ukraincy.org.pl **Fotoskład:** Redakcja „Nasze Słowo" **Druk:** Drukarnia „Efekt". Nakład 1400 egz. Pismo dofinansowano ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.
Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292
Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,
Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa" wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo" dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w wybranych EMPiK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

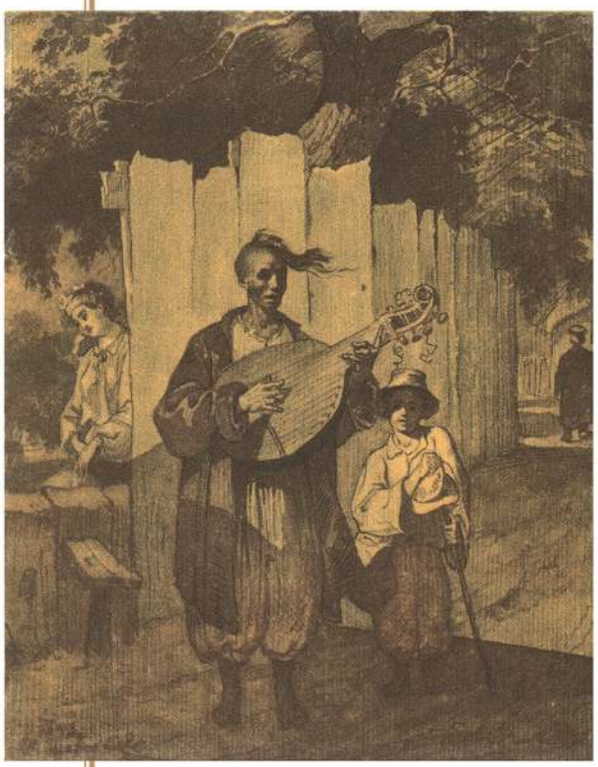
eprasa.pl ad26599c06

Związek Ukraińców w Polsce
Koło w Krakowie

FUNDACJA ŚW. WŁODZIMIERZA
CHRZCICIELA RUSI KIJOWSKIEJ W KRAKOWIE

Zarząd, pracownicy oraz sympatycy
Fundacji św. Włodzimierza
Chrzciciela Rusi Kijowskiej w Krakowie
oraz Związku Ukraińców w Polsce, Koło w Krakowie

serdecznie zapraszają
na muzyczno-literacki koncert poświęcony jubileuszowi

212. rocznicy urodzin Tarasa Szewczenki

Фундація св. Володимира
Хрестителя Київської Руси у Кракові
та
та Об'єднання українців у Польщі,
Гурток у Кракові

сердечно запрошують
на музично-літературний концерт, присвячений ювілею

212-річчя від дня народження Тараса Шевченка

8 березня 2026 року (niedziela), godz. 12:00
8 marca 2026 року (неділя), год. 12:00
Aula Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego,
ul. Gołębia 24, Kraków

eprasa.pl ad26599c06